

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. V. De Ministro Eucharistiæ, ad censecrandum, & ministrandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

Sectio I. De Euchar. Recept. Sententiæ. 35

Etenim Christum non solum intellectu cognoscere, sed etiam sensu corporeo videre adorantes, & illius preces audire, fover pietatem, excitat reverentiam. Sic denique Christus ex suo verbo, ac promissione accidentibus panis & vini annectitur, ut ad illorum motionem ipse moveatur, illis vero destructis ipsius realis præsentia pereat. Doctores communiter.

CAPVT IV.

De Eucharistia Adoratione, ipsius ad salutem necessitate, Obligatione, que eam sumendi ex diuino præcepto.

IDE certum est, adorari debere Eucharistiam interius & exterius adoratione Latræ. Quia continet Christum Dominum eiusdem excellentiæ & dignitatis ac adest in Cælo. Trident. sess. 13. c. 1. & can. 6.

Debet absolute adorari, cum non est probabilis dubitatio, an sit consecrata hostia, nec ne vel ob defectum Ministrum, vel debitæ materiæ. Quia aliâ deuotio in Sacramentum minuitur, variisque scrupulis animus distrahitur. Esto aliquando acciderit, hostiam consecratam non esse: ac raro id communem adorationis modum impedire debet. Suar. d. 65. sect. 2.

Vnde infero, Sacerdotem simulantem celebrationem, cum tamen non celebret, grauissimè delicturum. Quia proponit adorandam materiam nullâ dignam adoratione. Quoties sacrificium offert, vel communicas, debes hoc Sacramentum adorare. Quia tibi adorandum proponitur. Similiter quando à Sacerdote eleuatur in Missa, aut ad infirmum deferitur, vel aliquo modo tibi præfens occurrat. Quod si aliquando hanc adorationem ob negligentiam sine scandalo omittas, haud grauius delinques ob materiæ leuitatem. Suar. d. 65. sect. 1.

Sacrilegium est, irreuerenter hoc ineffabile Sacramentum tractare: cum scilicet corporalibus, vasis, vestibusque immundis vtreis in illius consecratione: aut si incaute custodias, ut ad corruptionem deueniat, vel ab hostiis irreuerenter tractetur. Cap. Genè, de celebr. Missar. Nulla tamen est ipso iure pœna imposita, sed imponenda.

Necessarium esse Eucharistiam ad salutem necessitate præcepti non solum Ecclesiastici (de quo alibi) sed & diuini, certum est. At sect. 2. discutiam, num sit necessaria necessitate medij, seu remedij, seu finis. Illud enim necessarium est necessitate medij, quod per se & positum medium est ad salutem anime comparandam, quodque dicitur necessarium necessitate finis, quia sine eo finis ita æternæ obtineri non potest. At necessarium necessitate præcepti præcis non est medium positum ad salutem obtinendam: sed est medium negatiuum; quia negat, & impedit, ne salus obtemperatæ violatione præcepti agatur.

Porro præceptum diuinum de sumendâ Eucharistia cum affirmatiuum sit, necessario debet

aliquo tempore obligare. Quod autem sit, non diuinum, de conuenit inter Doctores, de quo sect. 2. Supponens verò ex veriori sententia præcepto diuino omnes fideles adstringi ad communionem percipiendam in mortis periculo, crediderim, eundem inferri, communicantem extra periculum mortis, non solum posse, sed teneri Eucharistiam in periculo mortis constitutum suscipere. Quia communio facta ante periculum mortis non præcipitur, ergo ea satisfieri non potest communioni præceptæ. Impossibile enim est, te præcepto satisfacere, nisi opus præceptum exequare. Suar. d. 69. sect. 3. Henric. lib. 8. c. 4. Vasq. d. 2. 14. c. 3. à num. 13.

Imò extra mortis articulum communiter Doctores asserunt interdum in vitâ præceptum diuinum communicandi obligare. Quia cum proprius effectus Eucharistiæ sit, animam suscipientis enutrire, & aduersus insidias diaboli roborare, ut in acceptâ gratiâ fidelis perseueret; satis contemptor propriæ salutis esset, qui in suscipiendo hoc salutifero pharmaco negligens existeret. Ob hanc causam per tres, vel quatuor annos communionem omittentem præcepti diuini reum esse crediderim. Suar. d. 69. sect. 3. Bonac. d. 4. qu. 7. punct. 1. à num. 8. Addentes id esse, etiam conclusâ aliquâ Ecclesiæ determinatione, cui minime assentio, ut proprio Problemate indicabo.

CAPVT V.

De Ministro Eucharistiæ, ad consecrandum, & ministrandum.

QUOD illius consecrationem soli Sacerdotes sunt Ministri. Quia nullus alius à Sacerdotibus hanc accepit à Christo potestatem. Trident. sess. 22. cap. 1. & 4.

Fert usus Romanæ Ecclesiæ, ut cum Episcopus consecratur, hic simul cum consecrante verba consecrationis proferat: & cum Episcopus ordinat, Sacerdotes noniter ordinati esto plures sint, cum ipso Episcopo ordinante proferunt consecrationis verba. Certe si simul proferunt, & finiunt consecrationis formam cum debita consecrandi intentione, consecrant omnes. Quia nulla est ratio, ob quam vni potius, quam alteri consecratio tribuatur. At quia vix est moraliter possibile, plures concurrentes ad vnius hostiæ consecrationem simul verba finire: quoniam modo hoc licitum esse possit, siquidem plures ex illis periculo morali exponuntur profecti formam super materiam iam ab alio consecratam, & consequenter indebitam. Crediderim, omnes sic ad consecrationem vnius hostiæ concurrentes intentionem habere consecrandi, & simul cum Episcopo verba finiant, secus si ante vel post. Suar. d. 61. sect. 4. Coninch quest. 82. art. 2. num. 13.

Sacerdos excommunicatus, depositus, aut degradatus non ideò amittit validè consecrandi potestatem. Quia eorum potestas, quæ in Characterè fundatur, est indelebilis. D. Thom. quest. 82. art. 5. 6. & 7. quem omnes Theologi sequuntur.

Quò

Sumendâ Eucharistiâ pro aliquo tempore obligat, nēpe in mortis articulo.

Obligat extra mortis articulum.

Soli Sacerdotes sunt ministri quoad consecrationem.

Qualiter plures Sacerdotes consecrationis vnius Hostiæ possunt esse ministri.

Depositus, ac degradatus consecrare validè potest.

FRANCISCO BAR
Theod. Mor
TOM. II. IV
F. IV

51 Quod ad dispensationem Eucharistiae ex officio, solus est Sacerdos Minister. Quia nemini alteri à Sacerdotibus dictum est à Christo: *Hoc facite in meam commemorationem*, id est, consecrate, sumite, & aliis distribuite. Trid. sess. 13. c. 8. D. Thom. q. 82. art. 3.

52 Ex delegatione verò non solum diaconis, sed & Laicis potest Eucharistiae dispensatio committi. Quia iure diuino concessio huius facultatis minimè interdictur. Porò iuxta antiquam Ecclesiae consuetudinem vigente necessitate fovebant Laici, Eucharistiam in domum deferre, manibus attingere, & ore excipere propter tyrannorum persecutionem. Si Eucharistia in terram esset proiecta deberet Laicus, si Sacerdos non adesset, eleuare, imò & sumere, si ulterioris irreuerentiae periculum adesset. Quia quod pro reuerentia Sacramenti est institutum, non debet in illius iniuriam cedere. Laym. lib. 5. tract. 4. cap. 7. num. 2. Suar. d. 72. sect. 2. Coninch q. 82. art. 3. n. 19. Vafq. d. 219. c. 1. n. 18.

53 Diacono, vigente necessitate, & Episcopus & Sacerdos poterit hanc committere potestatem, ut Clem. Rom. lib. 8. constit. Apostolic. cap. 28. Concil. Nicen. 1. can. 14 & Carthagin. 4. can. 38. affirmant. Ex quorum textibus constat, absque necessitate extremam Eucharistiae dispensationem Diaconis concedi solitam. Histamen temporibus ubi Sacerdotum copia est, raro potest extra mortis periculum huiusmodi facultas committi. Layman. lib. 5. tract. 4. cap. 7. numero 2. Suar. d. 72. sect. 1. Henric. lib. 8. cap. 52. num. 2.

54 Atque à Diacono extra necessitatem extremam non est à iure concessa facultas Eucharistiam ministrandi, nec concedi potest ab ullo Praelato praeter Pontificem. Constat ex Ecclesiae praxi, quae nullquam aliis, quam Diaconis. Concil. Carthag. 4. can. 38. cap. Peruenit, de consecr. dist. 2. dicens, horrendum ac detestabile esse, quod Sacerdotes absque necessitate extrema per Laicum & feminam Eucharistiam aegris immitterent.

55 Verum in extrema necessitate, cum scilicet aeger in proximo est moriendi periculo, nec est Sacerdos, neque Diaconus, qui possit, & velit Eucharistiam ministrare, poterit Laicus, secluso scandalo. Quia nec iure diuino laicis interdicta est Eucharistiae ministratio, nec iure Ecclesiastico in necessitate extrema. Valent. tom. 4. d. 6. quest. 1. o. punct. 1. Laym. lib. 5. tract. 4. cap. 7. Filliuc. tract. 4. cap. 9. quest. 5. num. 258. & 285. At hanc doctrinam proprio Problema ad examen adducam.

56 Sacerdos infirmus, qui celebrare commodè non potest, potest, cessante scandalo, è sacratio hostiam consecratam sumere, cum non adsit alius, qui ministret. Quia non in alienam personam, sed in propriam iurisdictionem à Christo datam exercet. Neque in hoc Sacramento opus est ministrum à suscipiente distingui, ut patet in die Parasceuae, in quo Sacerdos se ipsum communicat, tamen non consecrat. Bonac. d. 4. quest. 5. punct. 2. numero 13. Sa V. Eucharistia, num. 14. Suar. d. 72. sect. 3. Coninch q. 84. art. 3. num. 25.

57 Sacerdos celebrans potest particulam hostiae ad communicandum infirmo vel sano referuare. Quia neque id Sacrificij perfectionem immutauit,

nec iure aliquo prohibitum inuenitur. Henric. enclau. hostia lib. 8. cap. 46. numero 2. Bonac. d. 4. quest. 5. punct. 1. num. 14. Zamb. de Euchar. c. 3. dub. 6. num. 7.

Minister Eucharistiae debet habere iurisdictionem vel Ordinariam, vel Delegatam in personam, cui Sacramentum administrat. (Ordinariam voco, quae ex officio provenit, proprio Sacerdoti non fore iurisdictionem ordinariam promanat.) Quia non debet alienas oves contra voluntatem proprii pastoris pascere. Suar. d. 72. sect. 2. Henric. lib. 8. legatum, cap. 55. Vafq. d. 219. cap. 2. apprimè ex Concilio Carthag. 1. cap. 7. Mileuit. can. 18. ostendunt.

Sufficit facultas praesumpta ad huius Sacramenti administrationem v. gr. si ex aliqua causa probabiliter iudicem, proprio Sacerdoti non fore ingratum, quod eius omnibus Eucharistiam ministraret. Quia cum haec iurdictio requisita non sit pro valida, sed pro licita huius Sacramenti administratione, opus non est, delegationem facultatis praecedere: sed ex eo quod rationabiliter spero delegandam, si petere; sufficit, iure ipso disponente, ut delegata censetur. Suarez d. 72. sect. 2. Azor. lib. 1. o. c. 23. q. 2. Nauar. cap. 21. n. 52. Vafq. d. 219. c. 3.

Nulla tamen poena ipso iure afficitur Sacerdos, qui absque vlla facultate Eucharistiam ministrat, nisi Religiosus sit, huic enim excommunicatio Pontifici reuocata ipso facto intelligitur. Clem. Religiosi, de priuileg. si absque speciali Praecepto licentia eius subditis Clericis, vel Laicis Eucharistiam ministrare. Extrema Vnctionis, vel Eucharistiae ministrare praesumpserit. At si Parochus concedat suis subditis, ut à quocunque Sacerdote omnia & singula Sacramenta possint recipere: Religiosus Eucharistiam ministrans, dicitur ex licentia expressa ministrare. Vafq. d. 219. Itaque Sacerdos, qui Religiosus non sit, praeter peccatum mortale nullam poenam ipso iure incurret.

Approbatio Ordinarij ad Eucharistiae administrationem non requiritur. Quia licet ad Sacramentum poenitentiae Concilium Trid. sess. 23. cap. 15. de reform. Sacerdotis approbationem postulet, & Eucharistia poenitentiam consequatur: tamen lex grauius Sacerdotes non debet extendi vno casu in alium, maxime cum eadem ratio non vigeat. Nam Sacramentum Poenitentiae difficile administratur, ut par est, ob varios casus ibi occurrentes: quae difficultas in Eucharistiae administratione non reperitur. Coninch quest. 82. art. 3. Vafq. d. 219. cap. 5. num. 57. Suar. d. 71. sect. 3.

Expendo privilegia Religiosis concessa, quibus ab incurrenda excommunicatione lata in Clement. Religiosi, de priuileg. excusantur. Nicolaus V. concessit Minoribus, ut excepto Refurrectionis die, omnibus Christi fidelibus Eucharistiam valeant quolibet tempore ministrare. Sic habetur in libro Monumenta Ordin. concess. 149. Sixtus IV. & Leo X. idem eis concessit, sicut habetur in eodem libro concess. 160. Quod privilegium non solum Religiosis Mendicantibus, sed & non Mendicantibus esse concessum. Azor. tom. 1. lib. 7. cap. 41. quest. 7. affirmat. Porò Paulus III. in Bulla Societatis Iesv concessa anno 1545. quae incipit, *Cum inter cunctas*, conceditur omnibus Societatis Sacerdotibus facultas, post

Seccio I. De Euchar. Recept. Sententia. 37

post Missas, seu ante Missarum celebrationem, aut alias, Christi fidelibus Eucharistia, & alia Ecclesiastica Sacramenta sine alicuius praedictio ministrandi: diocesanorum locorum, rectorum Parochialium, aut aliarum Ecclesiarum, aut quorumlibet aliorum minime requisita licentia. Et idem Pontifex alia in Bulla anno 1549. id ipsum clarius expressit. Omnibus (ait) Christi fidelibus quocumque anni tempore, praequam in festo Paschatis, Resurrectionis Dominicae, & mortis articulo, nisi necessitas urgeret, Parochialium Ecclesiarum Rectorum licentia minime requisita, ministrare libere ac licite valeant. Ex quibus privilegiis manifeste constat Religiosos Societatis Iesu, reliquosque Mendicantes, imò & non Mendicantes, qui in privilegiis Mendicantium communicant, Eucharistiam ministrare postea toto anni tempore, excepto Resurrectionis die, mortis articulo, (addo ex tenore Bullarum,) & prohibitione Praelati interueniente.

63 Verum omnes Sacerdotes tenentur in articulo mortis Eucharistiam obeunti ministrare, Parocho deficiente. Quia quilibet siue Regularis siue secularis sit, ex charitate tenetur proximo extreme indigenti hoc salutari, ac fortè necessario salutis remedio subuenire. Omnes Doctores.

64 Parochus autem non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia, hac adstringitur obligatione. Cui ut satisfaciatur, non solum vocatus ministrare Eucharistiam morienti debet; sed etiam accurate vestigare, num sua in Parochia sint aliqui agroti periculo mortis obnoxii, quibus sit Eucharistia ministranda. Collegi ex c. 1. de celebr. Missar. Laym. lib. 5. tract. 4. c. 5. n. 6.

65 Ab hac obligatione non eximitur Parochus ob vitæ periculum, v. gr. pestis tempore, nisi alij Sacerdotes adfuerint, mediis quibus eiusmodi ministerio provideatur. At reliqui Sacerdotes, qui officio, aut professione salutis proximorum incumbere non tenentur, à ministranda Eucharistia cum mortis periculo excusantur. Quia hoc Sacramentum non est mortuorum simpliciter ad salutem necessarium, cum possit ager contritione salutem inire. Castro Palao tom. 4. tractat. 21. punct. 10. num. 2. & tract. 6. de Charit. d. 1. punct. 9.

66 Tenetur Parochus ex iustitia Eucharistiam suis ouibus ministrare, non solum cum ex praeccepto hac communicare tenentur, sed quoties, spectata eorum conditione, & reuerentia Sacramento debita, ratioabiliter petierint. Quia iure petunt, quod sibi valde est utile. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 3. Nauar. cap. Placuit, de penit. dist. 6. num. 162. Suar. d. 72. sect. 3. Bonac. d. 4. q. 5. punct. 1. num. 15. Huic tamen obligationi possunt Parochi per alium Sacerdotem idoneum satisfacere. Cum autem tot ferè in omnibus locis adfuerint Religiosi, qui ex deuotione Eucharistiam ministrarent, ratio Parochus poterit per se ministrare Eucharistiam obligari. Citatus Suarius Bonac. & Fagund.

67 Tenetur Parochus vbique terrarum & in Hispania & Lusitania post Pij V. constitutionem, Eucharistiam ministrare mortis plectendis. Quia hi magis afflicti, grauiori peccatorum pondere pressi tanto magis indigent praesidio. Nec vlla contraria consuetudine potest excusari. Henriquez lib. 8. cap. 5. n. 4. Suar. d. 69. sect. 3. Laym. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

lib. 5. tract. 4. cap. 6. quest. 4. Tolet. lib. 2. c. 18. Sa V. Euchar. n. 2.

Si quis peccato publico iure vel facto infectus, petat Eucharistiam in loco, quo publicum est: ei est deneganda: esto petat coram iis, qui delictum ignorant. Quia absolute petit, quod sibi indebitum est, cum breui tempore delictum, vel publicum est iis, qui ignorant, sit referendum. Suar. d. 67. sect. 2. peccatum. Vafq. d. 209. Laym. lib. 5. tract. 4. c. 6. q. 3.

Si probabiliter possis praesumere, peccatorem emendatum esse, ut ferè semper teneris praesumere, cum tibi contrarium non constet, obligatus es, ei Eucharistiam ministrare. Quia ex ea concessione neque scandalum etiam late sumptum potest obuenire, cum suscipiens Eucharistiam bene eo loci audiat, neque vllam Sacramento irreuerentiam irrogas, cum prudenter credas ritè disposito concedere. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 10. n. 7. Vafq. d. 209. c. 2.

Concedi potest Eucharistia Peccatori occulto non emendato, publice petenti. Quia praesumi non debet Christum velle Eucharistia ministratorem in graue suscipientis cedere detrimentum: cederet autem si ei publice petenti Eucharistia denegaretur, siquidem secretum illius reueretur crimen. cap. Si tantum cap. Placuit 6. q. 2. & cap. Si Sacerdos, de officio ordinar.

Haud potest concedi Eucharistia peccatori occulto non emendato, occultè petenti. Quia Sacerdos ex officio tenetur vitare quamlibet Sacramenti irreuerentiam, & prauam illius susceptionem, si id agere possit absque graui damno proprio, vel alterius. At peccatori secretò postulanti nulla irrogatur iniuria: cum soli deneganti indispositus esse dignoscitur. Quod si qui Sacerdoti ministrat esset indispositus ignarus, non idèò Eucharistia ministranda esset indigno. Quia scandalum, quod ex tali administratione scientibus proueniret praeponderat infamiae, quae sequi potest apud ignaros. Neque infamatio apud vnum, vel alterum tanti ponderis esse videtur, ut valeat administrationem peccatori factam cohonestare. Henriquez lib. 8. cap. 59. n. 1.

Num iis, qui criminis suspitione laborant, concedi possit, & debeat Eucharistia, si petant? Porro levis suspicio Communionem concedere non impedit. Quia ob leuia indicia delicti nemini sunt bona debita deneganda. Grauis suspicio quae ex grauib. indiciis nascitur, alicui videri posset, impedire, ne communicatio concedatur, ob periculum, quod indignus Sacramentum assumat. Verum hoc periculum ministranti haud potest imputari, cum non possit abnegare Eucharistiam ex indispositione suscipientis probabiliter tantum cognita. Itaque sola suspicio vehemens & violenta impedit à communione concedenda. Quia moralem delicti certitudinem constituit: impedit, inquam, à communione publicè & secretò concedenda, si suspicio publica sit: à communione vero secretò concedenda impedit secreta suspicio. Suarius d. 67. sect. 6. Laym. lib. 5. tract. 4. c. 6. quest. 3. Fagund. de Euchar. lib. 3. cap. 10. n. 29.

68

Deneganda est publico peccatori in loco, ubi publicum est peccatum.

69

Debet minime emendato.

70

Potest non emendato occulto publice petenti peccatori concedi.

71

Minime vero si occultè petenti.

72

Levis suspicio non impedit communione concedere, nec grauis quidem: sola suspicio vehemens impedit.

ESCOBAR
Theol. Moral.
Tom. III. IV.
E. IV.